

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta
 Mohánytörszékében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyv-
 kereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdá-
 jában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknek, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Bácsmegyei harc a képviselőházban.

Dr. Mikosevits Kanut, Zenta város kiváló követe a képviselőház pénteki ülésén, egynehány izléstelen közbeszólástól provokáltatva, felszólalt s a maga politikai múltjának, kétségbevonat következtetésének igazolására megjegyezte, hogy mostani politikája mellett akkor is kitartott, mikor a koalíciós függetlenségi rémuralom és tatárjárás a legerősebben dúlt Bácsmegyében.

A kvótás hazafiak taborát ez a kijelentés módfelett izgatta. Nagy patáliát csaptak. Másnap felszólalt Lovászy Márton és a maga módja szerint védte a bácsmegyei függetlenségeiket és Fernbach Károly volt főispánt; miközben persze a mostani uralmat is szidta.

A többi közt ezeket mondta:

Lovászy Márton: Tudjuk azt, t. képviselőház, hogy a kandidációnális jog, a szabadelvű kormányrendszernek ez a dicső alkotása, milyen széles *diskrecionális jogot* biztosít a főispánnak, úgy, hogy ennek a jognak a segítségével az a főispán, ha három, vele egyetértő bizottsági tagot vesz maga mellé, bárkit és mindenkit kizárhat a kandidációból aki neki nem tetszik, vagy aki az ő politikai elveivel ellenkező irányt képvisel. Nos hát, t. képviselőház, hogyha mi ott rémuralmat akartunk volna gyakorolni, akkor elsősorban ezt a kandidációnális jogot kellett volna kizsákmányolnunk, úgy, hogy az egész közigazgatást megrakjuk a magunk embe-
reivel, akiknek utján kifejthessük azt a rémuralmat, amelyről a t. képviselő ur beszélt. De aki Bácsbodrogvármegye volt függetlenségi főispánjának, *Fernbach Károlynak nemes es lovagias gondolkodásáról ismeri*, az tudhatja, hogy az ő személyiségéhez sem a politikai, sem a magán-

bosznak még csak a gondolata sem férközhetik. Törekedtünk arra, hogy a közigazgatásból a politikát teljesen kirekesszük és bátran állíthatom, hogy ennek folytán Bácsmegyében még nem volt olyan korszak, mint az, mikor politikai hitvallását *mindenki a megtorlástól való minden félelem nélkül szabadon vallhatta.*

Különböztetnem szeretném, hogy a t. képviselő ur, amikor bácsmegyei uralomról beszél, némileg téved az időpontban. Nem akkor volt, hanem most van ott rémuralom; most, amikor a közigazgatás pártközigazgatássá süllyesztetik le. Az önkormányzat alatt történhetik meg az, t. tulajdon, hogy pl. a nemrégiben lezajlott megyegyűlés azoknak a tisztviselőknek és megyebizottsági tagoknak, akik a kora tavasszal a fővárosi Vigadóban a választói jog ellen tartott pártgyűlésen résztvettek, a vármegye közpénztárából busás *napidíjakat szavazott meg.* Csakis az önkormányzat alatt történhetik meg az, hogy a *magyar-kanizsai városház építésénél* a becsületes, megbízható, törvényes képesítéssel bíró helybeli iparosokat a vármegyei hatóság kizárta, a közszállítástól csak azért, mert a függetlenségi párt tagjai voltak.

Pedig a közszállításon szóló miniszteri szabályrendelet világosan megmondja, hogy a helybeli iparosok előnyben részesítendők; különben ez esetben még ajánlatuk 23.000 koronával olcsóbb is volt, mint azé a vidéki iparosé, aki a szállítást megkapta. Az önkormányzat alatt történhetik meg *csak az, hogy sok rendőrök, mint például a magyar-kanizsai rendőrkapitány, valóságos sportot űz a bírságolásból; számszámra indítja meg a becsületes függetlenségi polgárok ellen a kihágási eljárást és tömegesen minden kihallgatás nélkül szab ki rájuk, amint hivatalos eljárása közben szokta mondani, polgárként tíz-husz-száz korona bírságot.*

E beszéd elhangzása után nyomban fölkelte dr. Mikosevits Kanut s a következő választ adta:

Mikosevits Kanut: Tisztelt képviselőház! Mindenekelőtt méltóztassanak nekem megengedni,

hogy tartózkodjam minden szószaporitástól, mert hiszen ebben már annyi részünk volt. (Ugy van jobb felől.) hogy valósággal vétkeket követnek el ha én önöket, t. tulajdon — tisztelet a kivételeknek — utánoznom.

Első rendben konstátálom, hogy Lovászy Márton t. képviselő urhoz a régi, gyermekkori baráti kötelék érzelmei fűznek engem, valamint családomat is, iránta én mindenkoron nagyra-
 becsüléssel, zsurnalisztikai és közpályán való szereplése iránt elismeréssel viseltem, semmi tekintetben sem látom magamat érintve az által, hogy a t. képviselő ur az általam tegnap hangoztatott, hogy úgy mondjuk, rémuralomra vonatkozó vádat visszautasítja. T. barátom ezt a kifejezést megbélyegzőnek tartja; én nem tartom annak. (Zaj.) Legyenek kegyesek türelemmel meghallgatni, ez az első feltétellel egymás megbecsülésünk. Én nem tartom ezt megbélyegzőnek. Hiszen méltóztassanak csak visszatekinteni azokra a kifejezésekre, amelyeket önök 15—16 nap óta velünk szemben használnak; azokkal szemben ez egy valósággal mézzel-cukorral bevont elszólás. (Derűltség.)

Hogy volt főispánjuk micsoda teljes lojalitással viseltetett minden párt iránt, ezt én nem vagyok hajlandó aláírni és pedig nem pártszempontból, hanem az általam tett tapasztalatok alapján. Nem akarok példákat felhozni, (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) de ha méltóztatnak parancsolni, látom, Huszár képviselő ur igen kár-
 doskodik e tekintetben, hát szolgálhatok. (Zaj. Elnök cseppet.)

Az a lojalitás mindjárt azzal kezdődött — hogy egy kis izelítővel szolgáljak — hogy behívták a főszolgabírákat. Az egyik itt ül a szomszédban tanusíthatja. Meghagyták neki, hogy azt az istentelen *»Bácsmegyé«*-t valahogy

Varga bátyánk.

Irta: Del Toró.

Nem volt Herkules, akinek tizenkét csodát kellett végrehajtani, míg bejuthatott a félistenek sorába, nem, csak molnár és *Vargának* hívták, de azért Herkulesnél is nagyobb csodát művelt. Véghez vitte a tizenharmadik csodát: hetvenesztendős korában másodsor virágozott a szive és feleségül vett egy husz esztendős leányzó, aki még nyíló bimbó volt.

— Ha az akáca virága kétszer nyílik, mért ne nyílhátnék kétszer az ember szive is! — gondolta magában.

Hogy pedig ez a bimbó csak neki viragozzék és hogy ne kelljen neki kora reggeltől késő estig a dunai malom egyhangú kepelését hallgatni, hát egy huszonötéztendős szép szál legénykét is tartott, aki helyette dirigálta a malmot. Ő többé annak a tájékára se nézett.

Ekkor aztán úgy rendezte be az *»államügyeit«* mint egy miniszter.

Volt *»államtájkárja«*, hát minek is dolgozott volna. Volt mit a fejbe aprítani: hát nem kellett attól tartania, hogy a szegénység vánkosan hunyja le majd egykor a szeméit, azokat a merész, vizsla szemeket, melyek hetvenesztendős korukban merészkedtek két ragyogó csillag lángtengerébe betekinteni. Lesz legalább valaki, aki majd egyszer a halál fagyos lakatja helyett forró csókkal zárja le hidegedő ajkait.

Mint hogy pedig Varga uram mindig kétszer vette ki a malomban a vámot: először, ha látták, másodsor ha nem látták, — nagyon természetes, hogy tele volt a ládafia arannyal, ezüsttel, ropogós bankókkal. Ő nem haragudott meg azért, hogy *»lisztopónak«* nevezték, mint a kövesdi

molnár. Nem is törte be érte senkinek se a fejét. Minek? Hiszen ő *»igazságosan«* cselekedett!

Hát ezt a tele ládafiát most az asszonykára bizta és mindjárt ki is nevezte őt *»kincstárnok-jává«*. Az asszonyka ezt a *»mesterséget«* nagyon értette. Nem volt az a nagyhasu bankó, amit apróra fel ne tudott volna váltani. Mindennap roskadozott az asztal a párolgó magyaros csirkepaprikától, a rózsaszínre pirított malacpecsenyétől és egyéb inycsiklandozó izlet portékától, úgy hogy még a nap is megállott bámulni a csodát.

A sok házibarát meg egymásnak adta a kilincset.

Hát bizony dinom-dánom ütötte föl náluk a sátorát a *»takarékos«* kis menyecske gazdálkodása mellett. De legtöbbször kilincsel a szép *»államtájkár«* ur. Mindig talált valami okot, hogy hazasétáljon a malomból és bekösse Varga bátyánknak a szemét. De meg az *»államtájkárság«* és *»kincstárnokság«* olyan két hivatal, ami szoros kapcsolatban is áll egymással. Mert a zsák is kiürül, ha mindig csak elvesznek belőle, hozzá meg nem tesznek, és a ládafia se szaporodik, ha nincs vámbevétele.

Ezért volt ez a két hivatal egymással kapcsolatos. Mert hogy *»más is«* vonzotta volna haza a fiatal *»államtájkár«* a még fiatalabb *»kincstárnoknéhez«*, az csak olyan légből kapott *»mese«*, amiről csak a rossz nyelvek tudtak.

Hát Varga bátyánk egyideigle szintén vigan volt, de később megcsömörlődött a sok jótól. Hiába, az ilyen *»finom operációt«* már nem állta ki a vén gyomra.

Mikor pedig a köszvény is rágni kezdte a tagjait, csendes ember lett, hallgatott, mint dinnye a fűben. El is határozta a *»házi tanács«*, hogy az öregot a harkányi fürdőbe kell küldeni. Ott

még a holtakból is elevenek lehetnek, vagy megfordítva. Ki tudja? Az ördög nem alszik.

Mikor Varga bátyánk utnak indult, keményen ráparancsolott az *»államtájkárjára«*, hogy úgy vigyázzon a malomra, mint a szemefényére. A legényke megígérte. De ígéret szép szó, ha megtartják úgy jó.

Míg Varga bátyánk az ördögzsántotta nagyharsányi hegyet bámulgatta, addig itthon két szép szempár szórta a meleg sugarakat egymásra. Szórta, addig szórta, míg nem a verbe is azt csiripelték a városban, hogy:

»A Vargák kertje alatt,
 Bodri kutyá szörnyen ugat,
 Ébresztgeti a gazdáját,
 Mert rángatják a szénáját,
 Dinom, dánom, sum, sum, sum.«

Valószínű, hogy az ő nevéből fábrikálódott ez a nóta.

Hát Varga bátyánkat nem temették el a gyüdi barátok. Kigyógyult a köszvényből, de mikor hazajött és ezt a nótát meghallotta, még nagyobb köszvényt kapott ott a szive tájékán, ahol a harkányi fürdő se segít. Most aztán igazán akkorát bámult, hogy az asztalon álló barna, kerek virágtartóról is azt hitte, hogy *»kulacs«*.

Ugy járt, mint a baranyai embőr, aki mikor hazatért a munkából és csak az üres kerekasztalt látta a szobában, *»kulacsnak«* is, *»kenyérnek«* is, meg *»sajtnak«* is gondolta, mivelhogy éhes is, meg szomjas is volt, de nagyon. Nem is állhatta meg, hogy a feleségének, aki vacsorával nem várta meg — az üres asztalra mutatva — *»gunyosan oda ne szóljon«*.

— Ugy elnéztem ezt a *»kulacsot«*, azt hittem, hogy *»kenyér«*, pedig most látom, hogy *»sajt«*!

ne terjessék, annak valahogy hirdetések ne adjanak. Ez egy ujság, a mely nem szolgálta a függetlenségi pártot.

Lovászy Márton: Hatóságilag protezsálták.

Mikosevits Kanut: Ezzel kezdődött meg az egymás iránt való előzékenység. Voltak olyanok, akik annak a bizonyos rémitésnek, hogy a kifejezést tovább használjam, nem engedtek; így t. barátom (Szutrély Lipótra mutat) aki itt ül, tovább küldötte a lapnak a hirdetésekét.

Héderváry Lehel: És nem történt semmi baja!

Mikosevits Kanut: Megunta a hercehurcát, leköszönt. Méltóztassék megkérdezni.

Muzsa Gyula: Jól néz ki! Egészségesen jött be!

Szutrély Lipót: Hála Istennek.

Mikosevits Kanut: A mi a magam állását illeti, hálás köszönettel vagyok azon függetlenségi urak iránt, a kik személyem iránt táplált jóakarataknál fogva mellém állottak, és nem mondom, hogy nem engedték meg, hogy érvényre jusson az az irányzat, a mely már-már megvalósult, de nem engedték meg azt, hogy egy 25 évet szolgált tisztviselő nem csak én, hanem sorban az évtizedek óta szolgáló tisztviselők, állásukat elveszítsék. Gróf Apponyi Albert t. képviselő ur — ne vegye rossz néven hogy rá hivatkozom — tegnap kiemelte, hogy nálunk a szokásjog hatalma. A fiúmei kérdésben hivatkozott a hagyományokra, a melyek sokszor erősebbek Magyarországon az írott törvényeknél. Hát méltóztassék nekem egy példát mutatni ebben a nagy országban, hol történt az meg, hogy ha csak erős erkölcsi defektusban nem szenvedett valamely tisztviselő, hogy azt a kandidációból kihagyták volna.

Héderváry Lehel: Hát ez rémuralom?

Mikosevits Kanut: De nem is volt az önök érdeme. (Zaj.)

Tüdős János: Vonja vissza! (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Mikosevits Kanut: Az bizonyos kandidációs jog sem nyilatkozott meg önként, hanem annak idejében Andrassy és az őt környező intéző urak igenis, parancsban adták azt, hogy a volt tisztviselők, — és úgy hallottuk e mellett gróf Apponyi ur is állást foglalt — akik erkölcsi defektusban nem szenvednek, igenis kandidáltak. (Derűtség és felkiáltások a baloldalon: Hát ez a rémuralom?) A rémuralom bekövetkezett volna ezen a téren is. (Felkiáltások a bal-

— No, majd segítünk a dolgon, — mondta magában Varga bátyánk és beállított egyik fiskális jó emberéhez.

Annak aztán elmesélte az ő baját. Elmondta, hogy van egy »államtitkárja«, aki nem viseli gondját a malomnak, meg egy »kincstárnoka«, aki rendetlenségben tartja a »kincses ládáját«, de azért nem akarna tőlük megválni, mert mindkettőt nagyon szereti. Adjon hát neki tanácsot, hogy mit csináljon?

A ravasz fiskális azonban hamar átlátott a szítán. Mindjárt tudta, hogy melyről fúj a szél. Egy kis gondolkodás után azt mondta hát:

— Ezen könnyű segíteni, bátyám.

— Hogyan?

— Ugy, hogy ne beszéljen arabusul, aki nem tud arabusul.

— Ez ugyan szépen van mondva, de mégse értem — mondta nevetve Varga bátyánk.

— Érthetően mondjam?

— Persze!

— Hát el kell csapni a molnárt, mért nem vigyáz a malmára.

— Igaz a'! — bökte meg Varga bátyánk a kobakját. Hogy ez az én hetvenesztendő hájfejemnek előbb nem jutott eszébe!

És megköszönvén a jó tanácsot eltávozott. De most már nem nevetett.

Az uton osztán így okoskodott:

— A molnár nem én vagyok, hanem az a másik, elcsapom hát a molnárt: az »államtitkár«, mert a közmondás is azt tartja: »adj a tótnak szállást, kiver a házból.«

És ezután megint maga szedte a vámot, nem is duplán, hanem triplán és nem fáradt bele.

Hiába, mikor a »Varga« már törököt fogott, szívesen megtanul arabusul hetvenesztendő korában is — a maga kárán.



oldalon: De csak volna! Bizonyítsa, hogy bekövetkezett! Majd megpróbálom még jobban, csak tessék türelemmel lenni, (Derűtség balfelől.) Annak idején ugyanis, a mikor a főügyési állásról van szó, a volt főispán ur összehívott egy ellenzéki értekezletet, — nem tudom t. barátom ott volt-e, — ahol valósággal szavazást rendelték el pro és contra, hogy vajjon a meglevő főügyessel mi történjék, megmaradjon-e vagy talán az alügyészt ültessék be a főügyési állásba.

Harmincegy ellenzéki férfiú volt jelen ezen az értekezleten és a szavazás eredménye az volt, hogy a harmincegy ellenzékiből tizenöt mellettem szavazott. Ekkor történt, hogy az egyik erős ellenzéki uri ember, dr. Szilágyi Mór ügyvéd, kijelentette, hogy ilyenformán nem kér a főispáni hatalom alkalmazásából. (Felkiáltások a baloldalon: Hát ez is rémuralom?) Bocsánatot kérek, ne méltóztassék sohasem összezavarni az egyéneket. Mondom, ez az ügyvéd kijelentette, hogy nem kér a hatalom ilyen alkalmazásából, amikor azt látja, hogy a meglevő tisztviselőkkel szemben ilyen eljárást akarnak alkalmazni.

A mi pedig a mostani főispánnak, az akkor volt alispánnak alkalmaztatását illeti, hát bocsánatot kérek, ebben ismét nincs érdeme a függetlenség pártnak, mert nem a függetlenségi párt tette meg annak ami. (Zaj. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk!) Az alispán ur a 67-es pártnak a jelöltje volt, az választotta meg, nem önök.

A rémuralmat méltóztatnak folyton emlegetni. (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) Hiszen már mondtam, hogy a rémuralomnak a hirtapok elnyomása és lehetetlenné tétele volt a kezdete. Ha pedig arról méltóztatnak adatokat kívánni, hogy mit tartottam rémuralomnak én a magam szempontjából, — és ebben része volt többi tisztviselőtársaimnak is — akkor ki kell jelentenem, hogy mi egyáltalában nem jüggélhattunk akkor abban az értelemben, aminőben a törvény bennünket helyünkre állított. Mint megyei főügyésznek törvényben biztosított jogaim voltak és egyes dolgokban el is kellett volna járnom, (Zaj a baloldalon. Felkiáltások: Miért nem járt el?) de egyszerűen félretettek, szóba sem álltak velem hivatalos minőségemben, hanem alkalmazták azt, aki az akkor a uralmon lévő uraknak a szája íze szerint beszélt.

Héderváry Lehel: Megvolt a joga hozzá, miért nem élt vele?

Mikosevits Kanut: Ami pedig a képviselő uraknak azt a megjegyzését illeti, hogy abban a korszakban mindenkinek politikai meggyőződését tisztelték és az nem olyan korszak volt, mint a mostani és hogy én, ha történt valami helytelenség, kötelességemet nem teljesítettem, mert fel kellett volna ellene lépnem: már bocsánatot kérek, hogy én a törvényhatóság bizottságban és az egyes bizottságokban, vagyis az én szűkebbre vont hivatalos működésemben miféle ingerenciával lehettem volna kifelé e tekintetben, ezt, őszintén megvallva, nem tudom; meglehet, hogy a képviselő ur jobban tudja.

Még azt jegyzem meg, hogy ami a kanizsai rendőrkapitány ügyét illeti, akire hivatkozni méltóztatott, — én is bács megyei ember vagyok és így teljesen tisztában vagyok a kanizsai rendőrkapitány működésével — hiszen nagyon jól tudja a t. képviselő ur, hogy az önök főispánja nevezte ki (Mozgás balfelől.) és így nagyon különös dolog, hogy most ellene foglalt állást.

De nem folytathatom, igen t. képviselő ur. Nem akarok hosszabb lenni. (Halljuk! Halljuk!) Nem akarok rátérni egyes körülményekre, amelyeknek felemlítése talán kívánatos volna, de én azt, amit mondtam, nemcsak ezzel az egy pár konkrét esettel, hanem általánosan is, több esettel is igazolni tudnám. Én tökéletesen tisztában vagyok annak a kijelentésemnek horderejével, amelyet — értem a »Rémuralom« kifejezést — talán, mondjuk, egy kissé erősnek méltóztatnak venni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Most már rendben van! Visszaszívja! Zaj. Elnök csenget.) Teljesen fentartom azt, hogy arra a kifejezésre rászolgáltak és az tökéletesen megfelel az ott követett eljárásnak. Ha nem lett volna ott egy uri ember, aki mérséklőleg hatott a megkezdett rémuralmi eljárásra és aki iránt mind-

annyian nagybecsüléssel viseltetünk, t. i. a főispán urnak az ipa, a volt alispán ur, tehát az önök emberei akkor azt a rémuralmat egész teljességében körösztil vitték volna.

Gr. Apponyi Albert: Ezzel szemben talán helytáll az én nyilatkozatom, amelyben azt mondom meg, amit magam tudok. (Halljuk! Halljuk!) Tudom t. i. azt, hogy amikor a tisztviselők újbóli választásáról volt szó, a főispán ur Budapesten járván, régi barátságos összeköttetésünknél fogva engem is felkeresett, akinek semmi hivatalos befolyásom a kérdéses ügyre nem volt. Bács megyei iskolaügyekről tárgyalt velem és beszélgetés közben hozta fel ezt a kérdést, és pedig úgy, hogy ilyenformán nyilatkozott: »Ugy-e, azt lehetetlen tenni, hogy politikai szempontból kvalifikált és már előbb szolgálatot tett tisztviselőket a kandidációból ki lehessen zárni?« Erre azt mondtam neki: »Természetesen, ez ki van zárva.«

Összegezzük most már a vádakát és a védelmet s lássuk, mi igaz a dologban. Igaz, hogy a volt főispán lapunkat tüzzel-vassal kiakarta irtani. Behívatta a főszolgabírákat s kiadta az ukázt. Csakhogy kevesen engedelmeskedtek a törvénytelen parancsoknak. A kandidáció jogát se érvényesítette úgy, amint azt a törvény és a józólés megkövetelte. Ezt bizonyítják a palánkai és a bácsalmási főszolgabírói állás betöltésénél való tapasztalatok.

A mostani tisztikart pedig jelölte. De miért? Mert volt oka félni a súlyos következményektől. Gróf Andrassy belügyminiszter ugyanis — mielőtt a volt főispán Apponyival beszélt — meghagyta neki, hogy a volt tisztviselők föltétlenül kandidálандók. Ezt parancsolja a tisztesség és a törvény. De volt még valami a háttérben, ami erre kényszerítette.

Lovászy azt mondja, hogy ők a saját embereikkel rakhatták volna meg a vármegyei közigazgatást. Ugyan kiknek a segítségével? A bács megyei törvényhatósági bizottsággal aligha, mert annak a többségével a 67-es párt rendelkezett?

Hát a volt főispán lovagias gondolkodásával, hogy állunk. Tessék csak ez iránt kérdést intézni Hauke Imre zombori polgármesterhez és mindazokhoz, akiket erőszakkal akartak helyökből kiturni, hogy a kvótaemelők kreaturáit helyezték be.

Ami pedig a magyarkanizsi rendőrkapitány dolgát illeti, az meg kész nevetség. Lovászy felelőssé teszi a mostani uralmat annak az embernek dolgaiért, akit Fernbach Károly erőszakkal küldött Magyarokánizsára, aki nyert kedvelt embere.

Ime, így föstött a függetlenségi uralom.

Gróf Széchenyi Emil — országgyűlési képviselő. Gróf Széchenyi Emil vajszkai nagybirtokost, főrendiházi tagot, a bács megyei közélet egyik vezéralakját, szerdán az Esztergomban tartott választás alkalmával Szemere Miklóssal szemben 294 szótöbbséggel megválasztották. Gróf Széchenyivel sokat nyert a törvényhozás.

Megyebizottsági tagválasztás. Ifj. Lchuy Jakab, akit Militicsen megyebizottsági tagnak megválasztottak, annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy ő nem néppárti. — Zarándy Zoltán szilbácsi jegyzőt egyhangulag megválasztották.

Dr. Széchenyi Tamás ünnepeltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Zsabya, 1910. decb. 12.

Igazán kedves ünnepélyt rendezett a zsabylai járás közönsége közkedvelt főbírájának Dr. Széchenyi Tamásnak. Széchenyi főszolgabíró ugyan-

is egynehány év óta súlyos epeköbajban szenvedett, amely hónapokon keresztül gátolta áldásos műhódásában. Bajával orvostól-orvoshoz ment, de eredmény nélkül. Végre a múlt évben egyike a legveszedelmesebb operációnak vetette magát alá. Ámbár az operáció jól sikerült, dr. Széchenyi hónapokig nyomta az ágyat és irtózatot kinokát állott ki. Szünetedése néhány hónappal ezelőtt elérte tetőfokát és állapota annyira rosszabodott, hogy a körülötte foglalatokos orvosok már lemondtak minden reményről. Ekkor az isteni gondviselés hirtelen megszakította a nehéz megpróbáltatást. Amikor már dr. Széchenyi a halál küszöbén állott, állapotja hirtelen javulásnak indult, amely folytonosan fokozódott úgy, hogy dr. Széchenyi 10 heti pihenés után teljes egészségben tért vissza székelyére és foglalta el hivatalát:

Ebből az alkalomból rendezte a szabályi járás közönsége azt az ünnepelést, amely e hó 10-én és 11-én folyt le Zsablyán.

Az ünnepelés dr. Széchenyire nézve meglepetés volt és az eszme hirtelen keletkezett. Hiába szabadkozott dr. Széchenyi a járásbeli közönség örömeinek ily módon való megnyilvánulása ellen; hiába volt minden erőlködése. A közönség, amely hálással tekint szeretett főszolgabírójára majdnem négy esztendei működésére és hálással gondol dr. Széchenyi alkotta társadalmi és egyéb közintézményekre, valamint nem felejt el, hogy a közkedveltséget igazságszeretetével, jóindulatával és fáradhatatlan munkásságával érdemelte meg, hajthatatlan maradt és az ünnepélynek meg kellett lenni.

Az ünnepelés szombat este kezdődött meg. A szabályi önkéntes-tüzoltó-testület amelynek elnöke dr. Széchenyi, fáklyás menetet rendezett tiszteletére. Ezen eszme is egy-két óra alatt született. Dr. Széchenyi nem sejtett semmit róla. Tehát annyival jobban sikerült az. A fáklyásmenetet a közönség százai kísérték lakása elé. Oriási néptömeg előtt, lelkes éljenzésektől és »zsviózásoktól« meg megszakítva, mondotta üdvözlő beszédét a tüzoltók parancsnoka *Szárjajits* István, földbirtokos és dr. *Csillag* Károly, ügyvéd. Dr. Széchenyi meghatóan mondott köszönetet a megtisztelésért és a derék tüzoltókhoz buzdító szavakat intézett.

Az ünnepély másnap a Wallaueb-féle vendéglőben rendezett 150 terítékű bankettel folytatódott és nyert befejezést.

A banketten részt vett a szabályi járás majdnem minden intelligens polgára, valláskülönbség nélkül. A ragaszkodás oly impozáns módon nyilvánult meg, mint itt még soha. Jólesett látni hogy a domináló rész a szerbség volt és különösen a szerb papság volt az, amely az ünnepelést valóságos diadalünnepé avatta és emelte.

Dr. Széchenyi Tamást egy monstreküldöttség hívta a bankethez, amely déli egy órakor kezdődött meg a leglelkesebb hangulatban.

A vendéglő két terme szűknek bizonyult. A résztvevők annyian voltak, hogy hering módjára ültek az asztalhoz.

A harmadik fogásnál *Józanov* Todor, sajkagyörgyei gör. kel. plébános magyar és szerb nyelven üdvözölte az ünnepelést, rengeteg tapsoktól kísérve. Majd *Bérlity* Beciszáv, csúrogi gör. kel. plébános a járásbeli szerb papság nevében mondott lelkes felköszöntőt. *Szabó* Pál, szabályi róm. kath. plébános dr. Széchenyi Tamás családját élte.

Ezután az ünnepelt állott fel szólásra és szívélyes szép szavakban mondott köszönetet a kitüntető ragaszkodásért és kérte továbbá is a közönség jóindulatát és támogatását, az Isten áldását kívánta a jelenvoltakra és a szabályi járás minden egyes lelkére. Zúgó éljenzés és tapsvihar követte a remek beszédet.

Kund Vilmos, szabályi lutheránus lelkész a főispánra, *Theofánovits* Vása, csúrogi gör. kel. plébános az alispánra, *Weisz* Frigyes, csúrogi kereskedő a kerület képviselőjére és *Veres* Mihály, szabályi róm. kath. adminisztrátor az orvosokra mondott felköszöntőt. *Kekezovich* István, nádajjai községi jegyző a járásbeli jegyzői kör nevében élte dr. Széchenyit, míg dr. *Markovits* Soma, csúrogi községi orvos a kulai és szabályi járás-

beli orvosok nevében. Élteste egyben dr. Széchenyi önfeláldozó és páratlan lelkierejét, aki az ünnepelést ápolta súlyos betegségében és éjjelnappal mellette volt.

Ezek után már a tósztok özöne következett, amelyből megemlíti dr. *Csillag* Károlynak a vendégekre és dr. Földes Simonnak dr. Széchenyi Tamásra és családjára mondott felköszöntőjét.

A lefolyt ünnepélyességek azáltal is tünnek ki, hogy hivatalos személyek kizárásával rendezettek és ezáltal az önzetlenség bélyegét viselik magukon.

Borzalmas gyikosság Herczegszántón.

— Saját tudósítónktól. —

Herczegszántó, 1910. dec. 11.

Jósiy Miklós földmives édesatyja mint Herczegszántó község volt bírja arról volt ismeretes, hogy nagyon szeretett büntetni. A fia örökölte az atya tulajdonságát, nem tűrt ellenmondást senki részéről, hirtelen haragra lobbant és igaza tudatában azonnal kész bicskát rántani. Első feleségét, a sokaczt nőt elzavarta, majd egy magyar menyecskét hozott a házhoz, ezt is elzavarta. Ezután egy német asszonyt vett maga mellé gazdaasszonynak, kitől gyermekei is születtek, akiknek nevére a gazda egy kis földcskét is íratott. Egyik herés földje közvetlen a falu végén terül el, a legutolsó ház mellett, melytől egy keskeny dűlőt választja csak el; a háztól a tyukok és csibék folytonosan odajártak legelni a herébe, végre is azokat megkötni nem lehet; boszankodott is eleget e miatt Jósiy Miklós. Leautóbb e hó 6-án kiment a herés földjére, hogy annak széléről akácfát vágjon ki, nagy- és súlyos fejszét vitt magával. Ezen munkája közben Fuczin Borisa 18 éves suhanc, Fuczin Illés hercegcsántói lakos fia, aki a fentemlített ház, kijött az utra, mire Jósiy Miklós azonnal fenyegette:

»Gyere csak ide közelebb, majd számolok veled, amiért a tyukjaitok mindig a herémbe legelnek.«

»Oda mehetek« — válaszolt a fiu s üres kézzel oda állott Jósiy Miklós elé. Ez pedig nem volt rest, hanem óriási fejszéje sarokvasával a fiunak teljes erővel az arcába suhintott. A fiatal ember összes arc- és orrcsontjai darabokra összetörve, szemei kifutva, az agyvelő kiszorítva, azonnal hanyatt vágódott és rögtön eszméletét veszítve azonnal elvérzett, körülötte a dűlő uton óriási vértócsa keletkezett. Csakhamar hire terjedt az eseménynek és csoportosulás támadt, Jósiy Miklós pedig zavartalanul folytatta a fa kiasást, mintha semmi sem történt volna. Majd a szolgálatot teljesítő községi rendőr körútjában odaérve, meglepetéssel látta a hirtelen csoportosulást. E közben az áldozat atyja jelentést tett az esetről a községi előjáróságnak, amely egy rendőrt küldött ki a helyszínére. A két fegyveres rendőr töltött puskáját fogta a tettesre, hogy adja át fejszét, mivel az alacsony, de köpcös termetű, 50 éves tettes a testi erejét vakmerőséggel toldotta meg akkor, midőn a környezetre rákiáltott: »Senki ne jöjjön közel hozzám, mivel úgy jár, mint ez a fiu!«

Nem is merészt senki hozzá közel lépni, míg végre a két fegyveres rendőr elvette tőle fejszét s a község házához bekisérve ártalmatlanná tették. Majd másnap kiszállt a helyszínére a bajai kir. járásbíró kiküldött vizsgáló bírja, dr. *Ladányi* boncoló orvossal; és dr. *Papp* a szabadkai kir. törvényszék vezető kir. ügyésze dr. *Günther* kir. törvényszéki orvossal, Szabadka sz. kir. város tiszti főorvosával a boncolás és vizsgálat megejtése céljából. A tettét bevalló Jósiy Miklóst csendőri fedezet mellett kísérték a tett elkövetési helyére. (Tetemre hívásra?) Majd kihallgatás után átkísérték a bajai kir. járásbíró-sághoz.

Az óbecsei választáshoz.

— Saját tudósítónktól. —

Óbecse, 1910. december 4.

Az itteni megyebizottsági tagválasztásnál a nemzeti munkapárt minden vonalon győzött. A Justh-párt csufos vereséget szenvedett. Alig tudtak 120 szavazatot összehozni. A Kossuth-párt *tüntetőleg* csatlakozott a munkapárthoz. Ugy látszik, hogy itt a Justh-pártnak teljesen befellegzett, különös amikor meggyőződtek arról is a mi jó magyarjaink, hogy a Justh-párt *vezérférfia*

egy gazdaembert azért jelöltek, hogy a választás napján csufosan elejtsék. A céduláikról ugyanis törölték. Kellett a gazda neve, rokonsága, jóbarátai — eszköznek; de mihelyt érdeklük úgy kívánta, akkor kirántották alóla a gyéként és nyíltan mondták a főkorteik: »Kérem, ha úgy tetszik, töröljék Horváth Gergőt; a fő az, hogy velünk szavazzon.

Ezt az árulást egyik jelöltjünkkel szemben egész leplezetlenül üzték, a jelölt legközelebbi rokonainak jelenlétében.

Hetekig korcsmáztak, agitáltak és piszkos röpiratozásokkal akartak hódítani; de mindhiába, a nép teljesen kijózanodott a nagyszájú, sokat ígérő és semmit be nem tartó szabadalmazott hazafiakból és hátat fordít nekik.

Hiába kiabáltak fővezéreik, hogy csufosan elbuktatják a községi párt vezéreit és a főispánt, az eredmény az lett, hogy a leadott száznéhány *ellenzéki szavazatból is kapott a főispán hatvan szavazatot.*

Föltűnést okozott, hogy a munkapárt elnöke inkább a Justh-pártiaknak azt a frakcióját támogatta, még pedig *teljes erővel*, amely ugyan felvette a főispánt is szavazólapjára, de egyébként a *legfőkétebből* agitált a munkapárt ellen.

Uglátszik, a munkapárt elnökeknek politikai alapját a »tekints ide, tekints oda« operettedal képezi.

Választás után a kedélyek lecsillapultak, a két és többszínűek elbujtak, — és ma már — mert az óbecseiek nagyon kedélyesek — minden harag nélkül üdvözlök egymást a győztesek és legyőzöttek.

Bácsmegeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New-York, 1010. dec. 1.

Ellis-Islandról eme eseteket jelentik:

Szenttamásról érkezett ide a 30 éves Czoll Julia, hogy férjéhez, Czoll Simonhoz utazzék New-Yorkba, aki itt a W. 53-ik utca 528. szám alatt lakik. Magával hozott hét éves Irén leánya utközben hagymázba esett és megérkezésük alkalmával súlyos betegen szállították a gyermeket a kórházba. Az anyának Ellis-Islandon kell várakozni, amíg gyermeke felgyógyul.

A 33 éves Kreisch János, *Szentjülöpről* érkezett ide, hogy nevéhez, Kreisch Évához utazzék New-Yorkba, aki azonban időközben Brooklynba az Albert Str. 696 szám alá költözött. Pénz nélkül érkezett ide s ezért a vizsgáló bíróság visszatartotta és felhívta nejét, hogy érte jelentkezzen.

A 45 éves Klenóczy Mihály, *Csurogról* érkezett ide, hogy sógorához, Apró Mihályhoz utazzék Mc-Keesportra, Pa., aki a Locust St. 405. szám alatt lakik. Gyenge testalkata miatt állítottak ki ellene az orvosok bizonyítványt, minélfogva a vizsgáló bíróság visszatartotta és felszólította sógorát, megfelelő affidavit beküldésére.

Szemző főispán a bajai iparosokhoz.

A bajai ipartestület a napokban leplezte le régi, érdemes elnökének, *Czérnay* Imrének arczképét. Az abból az alkalomból rendezett ünnepségnek fontos momentuma volt *Szemző* Gyula főispának a tesülethez intézett és az iparosság közéleti földadatát érdekesen és találóan méltató eme átirata:

Mélyen tisztelt Elnökség!

A Bajai Ipartestület Czérnay Imre ipartestületi elnök arcképének ünnepélyes leleplezése alkalmából megtartandó diszközgyűlésre szives volt meghívni. A meghívást őszinte köszönettel fogadtam és kész örömmel szándékoztam annak eleget tenni. Legnagyobb sajnálatomra azonban a körülmények úgy alakultak, hogy a szép ünnepélyen személyesen nem lehetek jelen.

A megtartandó diszközgyűlés a szorgos, becsületes ipari munkának ünnepe. Méltó ünnep tehát, mert az ilyen ipari munkának hazánk közgazdasági fejlődésében és így általános, várva várt megizmosodásában óriási jelentősége van.

Hazánk jövő léteért aggodó és jövő boldogulása után áhító minden jó magyar állampolgárnak, politikai pártkülönbség nélkül, komoly, hazafias óhajta, hogy a magyar ipar föllendüljön, mert jól tudjuk, hogy a modern államok tusakodó versengésben csak az az állam halad-

hat és boldogulhat, mely az egyéb gazdasági ágak intenzív művelése mellett, az iparfejlesztésben rejlő és a nagy iparállamok példájából immár kétségtelenül látható hatalmas erőt kellőképpen kihasználja.

Iparunk fejlesztésének egyik leghathatósabb eszköze a különféle iparágakkal foglalkozó állampolgárok szorgalma. Minden iparos, aki szorgalmasan, fáradhatatlanul dolgozik, nemcsak a saját könnyebb megélhetését biztosítja, hanem a hazának is szolgálatot tesz, mert minél nagyobb a hazai ipartermelés, annál kevesebb pénzt nyel el a külföld.

Amidőn a megtartandó diszközgyűlésen egy ilyen hazafias szellemű áthatott, szorgalmas derék iparosunknak, érdemes elnökünknek ünnepeket ülik meg, őszinte szívből kívánom, hogy a méltó ünneplés lelkes, buzdító szöveg legyen minden iparosra nézve. Az ünneplés erősítse meg iparosainkat szorgalmukban és kitartásukban, hogy a kultúrnermetek között szép magyar hazánknak győzedelmes harcosai legyenek.

Fogadjá úgy az igen t. ünnepeket, mint az ipartestület minden egyes tagja őszinte üdvözlétem kifejezését.

Budapest, 1910. dec. 7.

Szemző Gyula főispán.

Cukorgyári tanulmány-kirándulás.

— Saját tudósítónktól. —

Szentfűlöp, 1910. dec. 12.

Az újabb időben nagy lendületet vett cukorrépa-termelés, valamint azon terv megvalósítása érdekében, hogy Bácskában minél előbb cukorgyár létesüljön, a Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület, az észéki cukorgyár megtekintésére f. hó 11-én tanulmányi kirándulást rendezett. A tanulmány célja volt, a gazdaközöniséggel a cukorrépa-termelés jövedelmezőségét megismertetni, őt annak minél tökéletesebb felkarolására bírni, ez által Bácskában a cukorrépa-termelésnek oly területet szerezni, mely egy cukorgyár felállítását és prosperálását nagy kontingenssel biztosítaná. Fölötte fontos szociális kérdés nyerne általa megoldást, rendeztetnék a munkáskérdés, fellendülne megyénk egész mezei gazdálkodása, állattenyésztésünk virágzásnak indulna megyénkben a gazdasági ipar ismert lenne, megyénk egyik gazdasági produktumát itthon iparilag feldolgozhatná.

E kiránduláson dr. Pertschy Ferenc ny. főorvos, és Hesz Márton egyel. megbízott és a titkár vezetése alatt résztvettek: a szentfűlöpi, bácsi, hódásági, gombosi, dunacsébi, veprődi stb. gazdakörök. A kirándulókat az észéki állomáson Semsch cukorgyári felügyelő üdvözölte, kik a gyár igazgatósága nevében, dr. Popovics Sándor orsz. gyűl. képviselő részéről szívélyes fogadtatásban részesültek. Dr. Popovics meglehetősen magyar nyelvű üdvözlő beszédére, dr. Pertschy Ferenc válaszolt. A kölcsönös üdvözlések után a kirándulók két csoportra oszolva, Nepokoy igazgató és Lang János intéző vezetése mellett a gyárat tekintették meg. A gyár mely a legmodernebb és legnagyobb cukorgyárak egyike — berendezését, üzemét leírni, egy külön, e célra összeállított, és hosszabb időn át a gyárban szerzett tanulmány alapján lenne csak lehetséges. Itt egyedül azt kívánom megjegyezni, hogy a fentnevezett urak kalauzolása mellett igen sokat láttunk és tanultunk. A gyár 3 havi üze me ideje alatt feldolgozott körülbelül 1 millió métermáza cukorrépa. Naponta 80—100 vagon került feldolgozásra, cukorrépa termelési kontingense 6300 kat. hold.; az alkalmazott munkások száma 600.

A gyár tüzetes megtekintése után a kirándulók mint a gyár vendégei a Mursa-szállodában közös ebédre gyűltek össze.

Itt is az igazgatóság legnagyobb szívélyessége és őszinte vendégszeretete környékezte a kirándulókat. Bankett alatt dr. Pertschy Ferenc a gyár igazgatóságára emelte poharát, kinek részéről Nepokoy igazgató válaszolt, ki azon óhajának adott kifejezést, hogy Bácskában is minél előbb létesüljön ilyen cukorgyár.

Hesz Márton a szívélyes fogadtatást megköszönve, a gyár hivatalnokai karát életi, majd dr. Pertschy köszöntötte a gyár elnökét, Hermann Imrét és kérte az urakat, adjanak módot a szívélyes vendégszeretet viszonzására azzal, hogy minél előbb üdvözölhessük őket Bácskában egy cukorgyár felállítási akció élén. A kirándulók nagy része a délután 4 órakor induló vonattal visszautaztak Bácskába, magukkal vive egy kellemesen eltöltött nap gazdag tapasztalatait, és azon elhatározást, hogy a cukorrépa-termelési és cukorgyár létesítési akcióhoz, itt a Bácskában teljes erejével csatlakozik.

Hetényi.

H I R E K.

A képviselőházból.

A pénteki ülésnek Mikosevits Kanut felszólalása adott érdekességet. A zentai követet ugyanis, ki gyakran elevenére tapint a kvótaemelő kurucoknak, ezen az ülésen azzal a gyanúsítással illették, hogy valamikor ő is más politikai elveket vallott. Mikosevits erre a vádra aztán alaposan megfelelt. Rövid, de magvas felszólalásában az önéret erőteljes hangján jelentette ki, hogy amióta a közpályán működik, mindig egyazon elveket vallotta, mindig a 67-es politikának volt a hive, — »még akkor is, amikor a koalíciós függetlenségi rémuralom és tatárjárás legjobban dult.«

A baloldalon erre éktelen műfelháborodás támadt. Micsoda!? Rémuralom!? Tatárjárás!? Ilyen soh'se volt a koalíciós éra alatt. Hát persze: A más politikai hitvallású derék, szorgalmas tisztviselőknek tömeges nyugdíjba küldése, a központból a szélső periferiákra való áthelyezése, elmozdítása; a 67-es érzelmű kereskedőknek és iparosoknak állami vállalatokból való kizárása, újságoknak elkobzása, elnyomatása: — ez mind csupa jószívű emberbaráti ténykedés.

Másnap, szombaton kora reggel Lovászy Márton már értésére adta Mikosevitsnek, hogy a bács megyei függetlenségi pártot és Fernbach Károly volt főispánt meg fogja védeni a tegnapi támadás ellen. Mikosevits ezt köszönettel vette tudomásul, s természetesen készülődött, hogy állításait — ha kell — bizonyítsa is. A vele beszélgető Szutrély Lipót, dr. Janiga János és dr. Andrius Tivadar érdeklődéssel lesték a »bácskai csemegét.« Lukács László pénzügyminisztert azonban rémület fogta el. Mi lesz, ha Mikosevits véresre sebzí a fogatlan tigriseket. Ezek tehetetlen dühükben neki rohannak az indemnitásnak és napokig rágódhatnak még rajta. A pénzügyminiszter tehát szívére kötötte a zentai honatyának, hogy röviden és mérsékelt szövaljon föl, ha erre szükség lenne.

Ezalatt Návay alelnök megnyitotta az ülést. Jelentette, hogy Lovászy engedélyt kért tőle a napirend előtti felszólalásra s ő az engedélyt megadta. Lovászy nyomban fölkel s meglehetősen hosszú lére eresztett beszédében védelembe vette a bács megyei függetlenségi pártot és Fernbach Károly volt főispánt. Okoskodása erőltetett, érvei gyengék voltak. Nagyjában ezeket mondta: Fernbach Károly nemesen és lovagiasan cselekedett, mert diszkrecionális jogával bárkit is kandidálhatott volna. (Ez igaz.) Csak hogy többség is kellett volna hozzá, hogy azokat a »bárki«-ket megválassza. No meg aztán élt is volna kedve szerint a volt főispán azzal a diszkrecionális joggal, ha bizonyos személyi jellegű akadályok fönn nem állottak volna. De egyes esetekben így utját állotta a közóháj megnyilvánulásának, a méltányosság és igazságosság érvényesülésének. Kell-e erre több bizonyíték, mint a bácsalmási, palánkai fősolgabíróválasztás emlékezetes esete és Hauke polgármester esete.

»A magyarkanizsai rendőrkapitány sportot üz a birságolásból«, panasolta Lovászy. Erre a panaszra jóízűt nevethek lent Magyarkanizsán. Hiszen a mostani rendőrkapitány Fernbach Károlynak dédelgetett kedvence. A magyarkanizsai közhangulat ellenére ő nevezte őt ki.

Mikosevits Kanut nyomban válaszolt. Rövidre szabta felszólalását, s nyugodt, mérsékelt hangon adta azt elő. Lovászy beszédének minden észrevételére megtette a maga megjegyzéseit. Fejtegetéseinek személyi élet tompította s csak a tárgyi szem-

pontok kidomborítására törekedett. Minden oldalról feszült figyelemmel hallgatták; csak a baloldal egynéhány »óriása« türelmetlenkedett, értelmetlen közbekiállításokkal igyekezett zavart okozni. Mikosevits azonban ez nem hozta ki sodrából. Szabatosan, tömören adta elő mondanivalóját. A zamatos magyar nyelvezet, mely a képviselő uraknál oly ritkaság, a kellemesen csengő beszélő orgánus, a temperamentumos előadásnak lendülete a felszólalásnak oly magvas retorikai színvonalat adtak, hogy Berzeviczy Albert igazolva látta a báró Vojnits által adott banketten való ama jóslatát, hogy a zentai követ a Háznak egyik legjobb szónoka lesz.

Mikosevits beszédének a hatása alatt felszólalt gróf Apponyi Albert is és szintén védelmezte Fernbach Károlyt. De hogyan! Azt mondta, hogy a volt főispán a vármegyei restauráció előtt fölkereste és azt kérdezte tőle:

Ugye, a kandidációnál nem lehet a régi tisztviselőket mellőzni?

Mire Apponyi azt felelte:

— Persze, hogy nem lehet.

Fernbach Károlynak ez a kérdése eszünkbe juttatja a Kossuth-utcai nocsábász taktikáját, aki a kiszemelt hölgyeit így szólítja meg:

— Nagysád, kérem, ugye, magával nem lehet kikezdeni?

Nem nehéz kitalálni, hogy a ficsur milyen választ vár. Fernbach is aligha ezt a választ várta Apponyitól.

Báró Podmániczky Endre, Vojnits Sándor, Janiga János és Zsibory, akik a »bácskai háborút« végig nézték, valamint a nagy többség egyértelműen megállapította, hogy a csata győztesse Mikosevits. A zentai követ később a folyóson még egy pár esetet föl sorolt, melyekkel a maga álláspontját még inkább megkönnyíthette volna, de már nem akarta a vitát még jobban elmérgesíteni. Mialatt erről többekkel beszélgetett, hozzáléptek Héderváry Lehel és Zsilinszky István függetlenségi képviselők és Frater Lóránd nevében magyarázatot kértek tőle egy közbeszólásért. A fölvilágosítás kielégítette a lovagias ügyvivőket.

Hétfőn, Latinovits Pál, ki Zomborból, illetve borsódi birtokáról ismét megérkezvén, most már a karácsonyi szünetig Budapesten marad, meleg szavakkal gratulált régi meghitt hívének: Mikosevits Kanutnak sikeres parlamenti szereplése alkalmával. Később Slezák Lajos is hozzájuk csatlakozott — s vigan folyt a szó a közel jövőt érintő bácskai eseményekről.

Közben megtelt az ülésterem. Sokan jöttek el, mert hire járt, hogy szavazás lesz, s ezután a miniszterelnök fog beszélni. S tényleg, alig, hogy a szavazás megtörtént, fölállott gróf Khuen-Héderváry s a tőle megszokott kedélyes hangon, de azért a sebző guny ostoncsapásaival suhintott a minden áron opponálni akarók felé. A hadsereg fejlesztéséről és a választói jog óvatos megalkotásáról szóló fejtegetései nagy tetszést arattak a jobboldalon és balterület második szakaszának egyes helyein. Gróf Tisza István, aki az egész beszéd alatt a gyorsirói korlát mögött állt, s aki feszült figyelemmel hallgatta vezértársának beszédét, minden mondatát helyesléssel kísérte.

A miniszterelnök után Désy Zoltán beszélt. Ami elég ok arra, hogy az emberek a folyósóra meneküljenek. Latinovits Pál a jobb folyósó egyik pamlagjára helyezkedett. Konyovits Dávid, ifj. Latinovits Frigyes, a pénzügyminiszter titkára és e rovat vezetője vették körül s újból sok szó esett a bácskai viszonyokról. Leginkább a zombori követ vitte a szót. Fájtalta, hogy a legnagyobb élő szerbek egyike, Kozits Lázár zombori temetésén nem lehetett jelen. Popovits V. István és Dungserszky Gedeon egyenesen e végből utaztak le Zomborba,

sőt, aki a várost képviseli, a pártparancs a képviselőházba szölyította.

A folyósó másik részén báró *Vojnits* István és *Dániel* Tibor a miniszterelnök ügybuzgó titkárát, a diplomataeszü dr. *Bárczyt* faggatták asszonyi dolgokról. Ilyen kérdésekben ugyanis a fiatal *Bárczy* elsőrendű szakember. Így mondják ezt azok, akik őt e kérdések tanulmányozásában megfigyelték. De meg is látszik rajta, hogy eme közéleti ág műveléséhez szükséges minden kellékkel rendelkezik. Nagyfoku intelligencia, elegáns megjelenés, finom uri modor, tetszetős külső és egyéb jó benyomást keltő jelenségek — mind megvannak nála.

A képviselők egy nagy része, köztük báró *Gromon* Dezső is, *Rohonyi* Gyulának gratulált vasárnap tartott sikerült felolvasásához, mely alkalommal a budapestiek is meggyőződhetek arról, hogy az igazságügyi államtitkár nemcsak elsőrendű jogász, hanem kiváló irodalmár is.

Kedden végre részleteiben is elfogadták az indemnitást. Azután a közgazdasági javaslatok tárgyalására került sor. Gyorsan végeztek az *Adria*-szerződéssel, majd a »folyékony és gáznemű bitumenekről és a kálisokról« szóló javaslatokat vették munkába. *Kenedi* Gyula oly ügyesen adta elő ezt a nem neki való dolgot, mintha lélektani problémákat fejtegetne »*Az Ujság*« hasábjain.

Szerdán is ezt tárgyalták s e napon végeztek is vele. Igen érdekesen és alapos szakszerűséggel szölyt a tárgyhoz *Bay* Lajos erdélyi követ. *Latinovits* Pál, *Mikosevits* Kanut és *Falcione* Árpád figyelemmel hallgatták a nem mindennapi tárgynak avatott boncolgatását. *Söpkéz* Sándor pedig magvas tudományos színvonalon álló beszéd keretében az ügy technikai vonatkozását domborította ki. A két szép beszédet a pénzügyminiszter tartalmas fölszólalása egészítette ki.

Kelet Galliája.

Írta: Fövény Imre.

(4)

Nemsokára elmegyünk egy kerti kávéházba, ahol meguzsonnázunk. Egy klasszikus epizódot engedjenek nekem itt elbeszélni.

Amint iszom a kávémat és ujságot olvasok, két ember locsolja az ott diszlo délszaki fákat. Egyszerre csak összevesznek. Hogy min, azt nem tudom, de azt hiszem, az ép annyi, mintha tudnám. Káromkodnak, veszekednek, ordítanak s szinte verekedni akarnak. Nem románul, nem franciául, se nem németül vagy oroszul, hanem egy olyan nyelven, amelyen én az első mesét hallottam a hétéfjü sárkányról, amelyet odahaza oly büszkén, oly lelkesen s kizárólagosan beszélnek — magyarul. Szinte elpirultam.

Nagybátyám odaszöly:

— Diese sind ja Ungarn!

Ez sértés rám nézve, de mit csináljak? Nyugodtan, szégyenlősen nyögöm utána:

— Ja . . . diese sind Ungarn . . .

Bukarestnek roppant nagy a terjedelme. Állítólag olyan nagy, mint Londoné. Persze alföldön épült s azért terjeszkedését semmi se gátolja. Három napig voltam Bukarestben, de alig emlékszem arra a sok utcára, térre, vendéglőre s kávéházra, ahol megfordultam. Pedig tízszer annyiban is megfordulhattam volna, ha tovább maradok.

Bukarestnek van pár szép utcája, neki is *Andrássy*-útja, csak még nincs kiépítve. Nevekel nem akarom türelmes olvasóimat untatni, mert az ugys csak percekig marad meg emlékezetükben. Vannak szép nagy parkjai, van valami *Prater*-féle is, villanegyedei, templomai, középületei s általában mindaz, ami egy fővárosban már szokott dolog. Nincsen azonban fekvése, emelkedésről vagy szép kilátásról szó sincs, nincs sok három, négy vagy ötemeletes palotája, nincsen olyan utcája, melynek szépségét ne zavarna itt-ott egyemeletes viskó, nincsen sok szép és nagy középülete, szóval — büszkeséggel, de minden nagyítás nélkül mondhatom

— messze esik a mi fővárosunktól. A királyi palota a főútcán van s nem egyébb, mint egy nagy egyemeletes háztömb. Tiszta fehér, fekete tetővel. Ha katonát nem látok az udvarban felalá sétálni, nem lehetett volna velem elhitetni, hogy ez királyi lak. Ez különben *Carmen Sylva* egyszerűsége.

Meglátogattam a nemzeti bankot, a főpostát s az igazságügyi palotát. Valóban mind a három szép, új palota, Voltam még pár templomban, két muzeumban, láttam azonkívül egy csomó szép épülő palotát, melyek a jövőben csakugyan diszül szolgálhatnak majd a városnak. Általában Bukarest csak lesz, az igazi, a nagy Bukarest a jövőben van.

Bukarest tehát nem nevezhető csunyanak, sőt szépnak is lehet nevezni, azonban a városon keresztül folyó *Dambovica* lerontja a város szépségét. Kicsi folyó kisebb, mint a *Ferenc* csatorna, vize piszkos s mélyen folyik. Szinte valamilyen nagy nyitott levezető csatornának látszik, de azért mégis olyan verset költöttek róla (akár csak a *Tiszánkról*), hogy »ki a *Dambovica* vizét issza, vágyik annak szive vissza.« Igaz, hogy egy román se inná meg a *Dambovica* homályos vizét, de azért a világeért sem vezetnék el ezt a folyócskát máshová, mert hisz Bukarestnek szüksége van egy — *Szajnára*.

Bukarestben még színházban is voltam. Igaz, hogy csak nyári színház volt, de elvégre az is csak színház. A jókedvű parasztot adták, melyet én otthon kétszeris láttam. Az előadástól nem irhatok sokat, hiszen nem is lenne helyén való, csupán azt jegyzem meg, hogy ott azok a bozsóki svábok nem köpnek, nem paraszkodnak úgy, mint nálunk, ott valóságos uri emberek: pantalonban járnak s bársony kalapjuk van. Lehet, hogy szegények a jelmezekben, de az is lehet, hogy franciás izlésük nem engedi meg ezeket a parasztságukat.

Bukaresti tapasztalataimról sokat irhatnék még, de itt nem terjedhetek ki mindenre. Különben az olvasót sem érdekelne minden. Ezért nem veszik tőlem zokon, ha ott hagyom Bukarestet, keletnek kicsiny Párisát s tovább megyek a magyar határ felé . . .

(Befejezése a jövő számban.)

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 23-án tartja rendes évnegyedes közgyűlését. A közgyűlésen betöltik a főügyési és az egyik árvaszéki ülnöki állást is.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, vármegyénk kiváló tisztifőorvosa a kolera elleni küzdelemben kifejtett szakadatlan munkálkodásában annyira kimerült, hogy e hó 14-én, szerdán, kénytelen volt 10—14 napra Bécsbe, illetve Abbáziába utazni. Vele utazott neje is, aki gyomorbatját egy neves bécsi tanárral fogja megvizsgáltatni.

Báró Podmániczky Endre adományja. Baja város népszerű képviselője, báró *Podmániczky* Endre 500 koronát adományozott öt szegénysorsu iparos fölsegítésére.

A földmívelési miniszter kinevezése. A földmívelési miniszter dr. *Zákó* Elemér min. segédfogalmazót, a földmívelési miniszterium egyik igen buzgó és tehetséges tisztviselőjét, miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

A bajai restauráció. A bajai városi restauráció alkalmával, a régi tisztviselőket újból, egyhangulag megválasztották.

Az újvidéki főügyési állás újabb betöltésénél két név került forgalomba illetékes körökben. Dr. *Szabó* Lajos és dr. *Kleiszner* Gusztáv neve. Mindkettő köztisztvisletben álló tagja az újvidéki közeletnek.

Uj ügyészi megbizott. Az igazságügy-miniszter *Sztojkovits* György zsabylai gyakorló-ügyvéd, nyugalmazott törvényszéki bírót az újvidéki ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottá rendelte ki.

Főszolgabírói hivatalvizsgálatok. Dr. *Széchényi* Tamás zsabylai főszolgabíró a mult héten *Neuser* Ármín, járási számvevő közreműködése mellett megvizsgálta *Boldogasszonyfalva* és *Sajkásgyörgye* község ügykezelését és háztartását. Mindent rendben talált.

A zombori pénzügyigazgatóság köréből. A pénzügyminiszter *Hoszcziálesvky* Dénes zombori lakost a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez díjtalan pénzügyi gyakornokká nevezte ki.

Az apatini járásbíróság területére ügyészségi megbizottá nevezte ki az igazságügyminiszter dr. *Telegdy* Nándor apatini ügyvédet.

A szabadkai trachomaorvosok mulasztása. Szabadka város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén dr. *Purgly* Sándor azt az

észrevételt tette a főorvos jelentésére, hogy a trachomaorvosok nem teljesítik kötelességüket. 800 beteget két orvos ápol. A főorvos kijelentette, hogy ez irányban vizsgálatot indít.

Visszahelyezett tisztviselő. *Dallos* György felfüggesztve volt zentai gazdasági fogalmazót *Michailovits* Kornél alispán visszahelyezte állásába.

Fertőtlenített üdvözlés a zsabylai ünnepségre. Dr. *Széchényi* Tamás zsabylai főszolgabíró ünnepeltetése alkalmából dr. *Pávlovits* Simon vármegyei főorvos a következő ötle-tes üdvözlő táviratot menesztette Zsabylára:

Széchényi bankét-bizottság, Zsabylá.

Kolerás utak végső állomásáról tegnap este haza jövén, nagybecsű meghívásukat elkésetten kaptam. Most már csak aviatice jöhetnék, de miután aeroplánom nincs és Simi barátomnak (dr. Földes) sincs még lég-hajója, melyet elküldhetne értem, mert ő inkább hazai »csöndes vizin« szeret evezni, úgy legnagyobb sajnálatomra díszes bankettjükön nem mondhatom el tősztomat kitűnő főbírájukkal való évtizedes barátságunk dicsőítésére, mely barátságot sohasem fertőzött meg semminemű félreértés bacillusa, hanem melyet kölcsönös tisztelet és szeretet tüze mindig fertőtlenített állapotban tartott. Azért mérszetszerűen tiszta szivemből eredő minden utógondolat és önző céltól ment, tehát koleramentes szeretettel üdvözlöm ezen uton járásuk kiváló főnökét ünnepiő társaságot forró kívánsággal, hogy ünnepeltünk egészségének helyreállítása révén oly szellemi és testi erő és ruganyosságra tegyen szert, hogy alkotó és szeretni szerető képességében még sokáig élvezhesse. Zivila zabaljskog sreza vrhovna glava na mnogaja lyeta! — *Dr Pávlovits*.

Bácsmegye hivatalosan is kolera-mentes. *Michailovits* Kornél alispán e hó 13-án a főszolgabírákhoz irt rendeletében Bácsmegyét hivatalosan kolera mentesnek nyilvánította. A rendelet azonban intézkedik, hogy az óvórendszer szabályokat továbbra is fenntartsák. Különösen szöly az Élő szigeten dolgozó munkásokra.

A bajai törvényszék visszaállításáért széleskörű mozgalmat indítottak a bajai ügyvédek. A mozgalomhoz a bácsalmási ügyvédek egy része is csatlakozott.

Egy szerb hitoktató díjazása. Nádálja község képviselőtestülete — mint levelezőnk írja — *Petrovity* Dusan gör. kel. plébánosnak a hittannak az elemi iskolában való oktatásáért évi 800 koronát szavazott meg.

Olay Lajos meghalt. Olay Lajos volt országos képviselő, karcagi közejgyzó meghalt. Halálának híre mélyen megrendítette azokat, akik Olay Lajost ismerték s vele a parlamenti küzdőtér porondján évekig együtt küzdöttek. Két esztendeje, a koalíciós kormány vége felé neveztek ki közejgyzőnek, akkor Olay visszavonult az aktív politikától, mely egy negyed évszázadon keresztül élető eleme volt. Körülbelül 30 évvel ezelőt a siklósi kerület választotta be legelőször a parlamentbe Olayt, az akkori bajai ügyvédet és lapszerkesztőt. Egész élete harcból és politikai küzdelemből állott s ott, ahol nem tudott győzni az érvek fegyverével, gyakran megforgatta a kardot is. A hatvanhat éves, vasidegzetű embert lép-baja döntötte ágyának. Előbb Koritnyicán keresett gyógyulást, majd Budapestre egy sanatóriumba jött ahol az éjszaka éjféltájban leányának Györfly Gyulánának karjai között meghalt. Csütörtökön délután kísérték utolsó útjára a kerepesi temető halottas házából. A Kossuth-párt nevében Förszter Aurél tett koszorut sírjára.

Részvét táviratok Horváth Géza özvegyéhez. A napokban elhunyt dr. Horváth Géza újvidéki ügyvéd, az ottani munkapárt elnöke özvegyéhez gróf *Khuen Héderváry* miniszterelnök a következő részvét táviratot küldte:

»Öszinte megilletődéssel értesültem Nagyságos Asszonyom kedves férjének, pártunk érdemes, buzgó elnökének gyászos elhunytáról. Hálás emlékezetben fogjuk megtartani emlékét és fogadja kérem öszinte részvétem kifejezését.«

Matkovits Béla újvidéki főispán pedig ezt a telegramot menesztette az özvegyhez:

»Megilletődve, szomorúsággal értesültem a súlyos csapásról, mely Nagyságodat férje elhunytá alkalmából a legmélyebb gyászba döntötte. Egész lelkemmel átérzem s osztozom e gyászban magam is, ki a boldogultban leg-hűbb barátom egyikét vesztettem. Szolgáljon mérhetetlen fájdalomban némi vigaszul az öszinte szivből jövő általános részvét, mely Nagyságodat és mélyen tisztelt családját körülveszi.«

Rohonyi Gyula államtitkár eme részvétiratot küldte:

»Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom! A megrendítő csapás okozta fájdalomban, amely Nagyságos Asszonyomat általam is szeretett és tisztelt férje elhunytával érte, együttérző szívvel osztom. Ezt a fájdalmas együttérzést fokozza még az a körülmény, hogy a megboldogulthoz nemcsak a barátság hanem a politikai hitvallás közösségének érzete is hozzáfűzőtt, mely politikai hitvallásnak ő mindig egyik erős és szilárd harcosa volt. A csapás nagyságát, amely ennyi kötelet egy szerre és váratlanul széjjeltépett, csak a mindenható változhatatlan és bölcs akaratában való keresztényi megnyugvás enyhítheti! Ez a keresztényi megnyugvás enyhítse és gyógyítsa Nagyságos Asszonyom és a gyászoló rokonság fájdalmát is.

Igaz tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam tisztelt Nagyságos Asszonyomnak készülő hiva.

A róm. kath. klerus köréből. *Pala* Ferenc áldozár, ki életveszélyes operáción ment keresztül, már annyira van, hogy egyben-másban működni képes, miért is az érseki hatóság a központba hívta, hol hitoktatási teendőkben segítkezik. *Quotidián* Lajos bácskerteszi káplán Hercegszántóra helyeztetett át hasonló minőségben. *Huber* Rupert megrongált egészségi állapota miatt bizonytalan időre szabadságot adott. *Lippay* Imréné az érseki hatóság három heti szabadságot adott. Helyettesének Bácsmadarásra Mézáros Pál mélykúti káplán küldetett ki.

Ügyvédi gondnok kirendelése. Az elhunyt dr. *Horváth* Géza újvidéki ügyvéd gondnokaként az ügyvédi kamara dr. *Barta* Félix újvidéki ügyvédet rendelte ki.

A zentai közjegyzői iroda vezetését az új kir. közjegyző, dr. *Teleszky* Béla már átvette.

Az óbecsei jegyzői állást végre mégis betöltik. Még pedig még e hó folyamán. Eddig két komoly jelölt küzd e fontos állásért: *Vörös* Béla eddigi helyettes jegyző, aki a helyettesítés ideje alatt az állásra rátermettnek bizonyult és *Botka* József bácsföldvári helyettes jegyző, aki szintén képzett szakember.

A nádaljai mélyfurásu kut elkészítésével *Prokecz* Elek topolyai mérnököt bizta meg a községi képviselőtestület.

Házasságok. *Bergl* Artur budapesti tisztviselő eljegyezte *Guttman* Annát Bajmokról.

Horvátki Péter bajmoki tanító eljegyezte *Elgecz* Lenkét.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Uj gőzmalom Felsőszentivánon. Gerstmajer István Felsőszentivánon modern berendezésű gőzmalom építtetett, mely már üzemen van.

Parcellázás Felsőszentivánon. Felsőszentiván község határában levő 1200 holdnyi *Navrathill-téle* birtokot a *Jánoshalmi Takarékpénztár* megvette s azt most parcellázza. — *Furó* Lajos nagybirtokos 4600 holdnyi birtokát pedig a Zágrábi bank r. t. vette meg 1,510,000 koronáért. Ezt is parcellázzák.

Fölfedezett régi sírok. Szeghegyen — mint levelezőnk írja — *Neuman* György udvarában régi avar sírokra akadtak. A fölfedezők: *Szász* Ferenc verbászi gimn. tanár és *Greiner* Endre kishegyi tanítók voltak, akik az országos múzeummal összeköttetésben állanak és az erdélyi múzeum segítségével folytatják az ásásokat. Kutatásuk közben 15 sirt fölbontottak, amelyekben régi gyöngyöket, 3 db. ezüst pénzt, nyilhegyeket, ptykéket, a csonvázak mellett agyag edényeket és több régiségi tárgyat találtak. Az ásásokat folytatják és reményük van, hogy fölfedezésekre bukkannak. Az eddig talált tárgyak arra engednek következtetni, hogy több nevezetesebb és ritkaság számba menő dolgot találnak. Élénk érdeklődéssel kíséri az egész környék az ásásokat. A bekövetkezett nedves időjárás kissé akadályozza munkájukban a buzgó kutatókat.

Halálozás. *Rosner* Emil apatini tekintélyes nagykereskedő f. hó 11-én 52 éves korában meghalt. 12-én temették. Részt vett Apatin egész községe, hogy a mélyen sulytott család iránti részvételt kifejezze. A mélyen sulytott özvegyen kívül 3 leánya és 1 fia gyászolja a boldogultat.

Rákóczy-szobor Zomborban. A zombori szoborbizottság — mint levelezőnk írja — december 8-án szóbelileg behatóan tárgyalta a meghívott *Jankovits* Gyula budapesti szobrászművésszel, a Jókai téren felállítandó Rákóczy-szoborra nézve és a tanácskozás végzetével *Rácz* Soma alelnök *Zsulyevits* Ernő bizottsági

tag kiküldése mellett meghatalmazták *Vértesi* Károly szoborbizottsági alelnököt, hogy a nevezett szobrásszal kösse meg a szerződést, ami másnap meg is történt. Eszerint a bronzalak magassága 2 m. 82 cm., a haraszi kőből talapzat magassága 3 m. 60 cm. ennek az alap szélessége 4 m. 30 cm. lesz. A díszes talapzatot három bronzdombormű is fogja ékesíteni. Ez lesz az első nagyobb Rákóczi-szobor az országban.

Szabadkai iparosok Janiga Jánosnál. A szabadkai ipartestület előjárósága a napokban dr. *Janiga* János országgyűlési képviselőnél tiszteltgette, mint az országos iparegyesületek szövetségének tagjánál. *Antunovits* János adta át azt a memorandumot, amelyben a husdrágaság megszüntetése végett arra kéri a kormányt, hogy a Balkán államok különösen Szerbiára nézve szüntesse be a szarvasmarha behozatali kontingenst. *Janiga* János a kérelem támogatását megígérte.

A szabadkai közkórházi állapotok. A Szabadka város havi közigazgatási bizottsági ülésén dr. *Antunovits* József a kórházi botrányok miatt interpellált. Kifogásolta, hogy az orvosok nem teljesítik kötelességeiket, a betegek ápolását az ápolókra bízzák. Ha a városnál nem lennének az állapotok orvoslást, a belügyminiszterhez lesz kénytelen fordulni. Dr. *Biró* Károly polgármester megjegyezte, hogy a vizsgálatot már megindította. A bajok nem olyan nagyok, mint aminőnek azt a lapok jelezték. *Farkas* Zsigmond indítványára a vizsgálat eredményéről jelentést tesznek a közigazgatási bizottságnak.

Fizetésektelenség Temerinben. A fizetésektelenné lett *Hutyka* Emil kézműárkereskedő 26.000 koronával tartozik. Áruraktárának értéke 8—10.000 kor. Egyezsége törekszik s 40%-ot ajánl hitelezőinek.

A bacsalmási patronázsgeylet elnökévé dr. *Hetényi* Pál járásbíró, alelnökévé *Koller* Oszkár főszolgabíró, alelnökévé *Szommer* József jegyzőt választották meg.

Sokácz népviselet a budapesti babakiállításán. Az Országos Gyermekvédő Liga által a székesfőváros legelőkelőbb úriasszonyainak közreműködésével Budapesten gróf *Károlyi* Mihály Egyetem-utcai palotájában rendezett babakiállításán gróf *Hunyady* Imréné által kiállított sokácz menyecske és dr. *Steuer* György miniszteri segéd-titkárné által kiállított sokácz asszony, leány és menyecske nagy feltűnést keltettek. A zsűri-bizottság gróf *Hunyady* Imréné bronzéremmel, dr. *Steuer* Györgyné pedig oklevéllel tüntette ki. A szép sokácz babák a nagy konkurencia mellett is csakhamar vevőkre akadtak.

Brutális udvarló. Szigeti Bálint kossuthfalvai tanyai lakos ellen — mint levelezőnk írja — följelentést tettek az ottani csendőrségnél mert *Végel* Andrásné, aki szereimi ostromainak ellentáitott pisztolyával meglőtte. A seb nem veszélyes, de azért a szegény asszony hetekig nyomhatja az ágyat. A veszedelmes udvarló ellen megindították a vizsgálatot.

Rablótámadás Csantavéren. Szudárovits Ferenc csantavéri szállási lakost dec. 1-én a délutáni órákban a nagyfényi állomásközelében három ismeretlen ember megtámadta és tőle a nála lévő 90 korona készpénzt elrabolta. Azután megszöktek. A csendőrség megindította a nyomozást, de eddig eredménytelenül.

Kártyázás borozgatás közben. Fusin Tivadar zentai szállási lakos e hó 6-án bement Csantavérré. Dolgát elvégezvén, betért *Vida* József kocsmájába borozgatni. Közben hozzá jöttek *Palkovits* Vince és *Kis Csepegi* István csantavéri lakosok és megkezdődött a huszonegyes. A két czimbora Fusintól 200 koronát nyert el. A vesztes játékos panaszt tett a csendőrségnél.

A feleségét támadta meg. Nüber Mihály kunbajai lakos, — mint levelezőnk írja — úgy elverte a szegény asszonyt, hogy súlyos sérüléseket ejtett rajta. A derék férj ellen megtették a följelentést.

Elítélt főmérnök. A szegedi kir. törvényszék esküdtbírósa, mint sajtóbírósa előtt érdekes rágalmozási per ért véget. Dr. *Iljic* Sándor szerb radikális párti újvidéki ügyvéd, aki a szerb nemzetiségi alapoknak magyarországi ügyésze, *Lucsetics* János, kataszteri főmérnök a Zasztava című újvidéki lapban azzal vádolta meg, hogy egy ügyben visszatartotta a pénztét. A tárgyalás során azt állította, hogy itt boszu dolgozik. Az esküdtbírósa a rágalmozó főmérnököt elítélte és kötelezte, hogy az ítéletet a *Branik* című szerb lapban egész terjedelmében tegye közzé.

A csantavéri helyiérdekű vasút műtanrendőri bejárásának a vasuti és hajózási főfelügyelőség vezetése alatt leendő megtartását a kereskedelmi miniszter leiratával elrendelte s a bejárás megtartásának határidejéül folyó évi december hó 20-ik napjának reggel 8 óráját, össze-

jöveteli helyül pedig a m. kir. államvasutak Szabadka állomásának felvételi épületét tűzte ki. A miniszter leiratában felhívja Szabadka város közigazgatási bizottságát, hellel képviseltesse magát a bejárásón.

KÖZGAZDASÁG.

Ragadós száj- és körömfájás. Bácsmegegyében legutóbb a következő helyeken hivatalosan megállapítottak az állatok közötti száj- és körömfájást: Bácsgeres 2 udvar, Monostorszeg sz., Bácsalmás 2 u. és 1 t., Jánoshalma, Katymár 3 u., Kiszállás m., Mélykút 4 u., Bácsbokod 22 u., Bácsborsod 3 p., Dávod 17 u., Felsőszentiván t., Gara 2 u., Hercegszántó 2 u., Hód-ság m., Pinczéd m., Szilberek m., Cservenka m., Kiskér 20 u., Kula 3 m. és 2 t., Overbász t., Torzsa p., Ujverbász; Bácsföldvár 2 t., Obecse 3 t., Péterréve 2 u., Szenttamás t., Turja p., Bulkeszi, Szilbács 3 u., Alsókabol 5 u., Mozsor 4 u. és 1 sz., Sajkáslak 15 u., Sajkásszentiván 2 u., Titel 4 u. és 1 sz., Tündéres 3 u., Bajsa m., Csantavér 1 u. és 2 sz., Kossuthfalva m., Pacsér sz., Topolya, Kölpény 3 u., Okér 2 t., Petrócz 4 u., Tiszaistvánfalva sz., Urszentiván 4 u., Ada t., Martonos, Mohol, Nemesilitics 9 u., Oszivác 2 u. és 1 t., Ujszivác 2 u., Boldogasszonyfalva 6 u., Csurog 1 u. és 1 sz., Nádajla, Zsablya, Zenta II. her. t., III. ker., 5 t. és IV. ker. 2 t., és Magyarkanizsán.

A vetések állása Bácsmegegyében. Zenta: A buza-vetések a mi vidékünkön igen szépen keltek ki és most elég erősek. Nálunk épp annyi földet vetettek be búzával, mint tavaly. A mi hártárhban az egerek jelentéktelen kárt okoztak, különben az egerek a legutolsó idő sok csapadéka következtében eipusztultak.

Zombor: A buza-vetés kedvező időben történt, de a nagymérvben mutatkozott egér és egyéb férgek okozta károk a gazdákat nagyon hátráltatták és emiatt 10—15 %-kal kevesebb a bevetett terület a tavalyival szemben. Félős, hogy az idén még nagyobb károk lesznek, mert — dacára a hosszantartó esős időjárásnak — nem sikerült az egereket, férgeket kipusztítani, és már most tetemes panaszok érkeznek a termelőktől, sőt már több helyről felszántásról is érkeztek be jelentések. Hogy mennyire fog ez terjedni, ezt ezidőszert konstatálni még nem lehet, de annyi bizonyos, hogy ha tekintetbe vesszük, hogy kevesebb terület lett elvetve és a férgek is pusztítanak, és hogy az utána bevetett terület miképp fog kitelelni, nem valami rózsás reményeknek nézhetünk elébe! Feladni reményt még nem kell, mert részben a téltől, de legtöbbit a tavasztól függ, mely utóbbi nagyon sokat javíthat a férgektől bántalmazott veteményen. Egyébb gabonaművekre vonatkozólag csak röviden jegyezzük meg, hogy kínálat általában igen gyenge, főleg zab igen hiányzik, ellenben tengeri, dacára a rekord-termésnek, szintén gyengén van kínálva, ellenben minősége várakozáson felüli.

Orszállás: Az egerek a buza- és árpavetésben nagy kárt okoztak és okoznak. Az enyhe időjárás nem nyújt semmi reményt arra nézve, hogy e bajtól, még mielőtt késő lenne, megszabaduljunk. Az elvetett terület a tavalyihoz képest nem kisebbedett.

Szerkesztői üzenetek.

- F. J., **Kishegyes.** Kivánsága szerint intézkedtünk.
K. E., **Bezdán.** Hétfőn postára tettük.
Dr. P. A., **Baja.** Kedden küldtük el.
Sz. K., **Felsőszentiván.** Így szeretjük a munkálkodást.
N. J., **Hercegszántó.** Az ajánlott levelet megkapta. Utána is járt a dolognak, de aligha lehet eredményt elérni.
B. D., **Bácsszentiván.** Ilyen tulhosszu versnek nem vehetjük hasznát.
Engur. Még ebben a hónapban. T. elutazott.
W. S., **Baja.** Nem tehetünk semmit.
Á. H., **Zenta.** Minden jel arra vall, hogy a szabályait fogja megtartani.
rgt., **Zombor.** Az egészen szük szabás tulzott s izléstelen. Különösen a vidéken kelt feltűnést és visszavetést.
B. Zs., **Ujvidék.** Postára tettük.
I. T., **Bácsalmás.** Budapestről már elutazott. Most Baján lesz.
W. A., **Zombor.** Legcélszerűbb, ha 11—12 közt a képviselőházba telefonoz. Ily időtájt rendszeren ott tartózkodik.
H. N., **Óbecse.** Intézkedtünk.

Vörös burgundi két éves (u. n. Bikavér).

Palackozásra kitűnő 200 liter eladó, egészben vagy részletekben. Literje **80** fillér.
Magam szüreteltem Fejérmegyében, a mi biztosítás arról, hogy az utolsó csepje is szőlőből való.

Bácskossuthfalva, 1910. december 13.

Hetesy Viktor
ref. lelkész.

7010. szám/kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Óbecse nagyközségben nyugdíjazás folytán üresedésben levő

jegyzői állásra

ezenel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokat hozzám 1910. évi december 23-ig terjesszék be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás javadalmazása:

1. Törzsfizetés évi 1800 korona havi előleges részletekben.

2. Lakbér évi 600 korona évnegyedes előleges részletekben.

3. 3 hold 09 négyszögöl parti és 1 hold 833 négyszögöl réti járásjuttalék haszonélvezete, amely ingatlanok után az állami adót a jegyző, az armentesítési költséget pedig a község fizeti.

4. Szabályrendeletileg megállapított magán munkálati díjak.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Óbecse, 1910. december 8-án.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 43-ik évfolyamban hetenkint jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat is, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legtartalmasabb szőlészeti újság, mely minden más külföldi vagy hazaiszaklapok olvasását fölöslegessé teszi.

A „Borászati Lapok“

Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is.

Minden előfizető évenként két nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét. Kéthetenként ingyenes mellékletként veszik az előfizetők a »Gazdasági Tanácsadó« című lapot, mely nemcsak a mezőgazdaság, de főleg az állattenyésztés, baromfi-, méh-tenyésztés, kertészet, gyümölcsészet, háztartás stb. köréből veszi közleményeit.

Laptulajdonos: Szerk. és kiadásért felelős:

Dr. Boross Károly örököse. Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 K. 1/2 évre 6 K. 1/4 évre 3 K.

Mutatványszámot 3 héten át készséggel küld a Borászati Lapok kiadóhivatala (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.) 3-1

Galambos Sándor csemege és szőlőoltvány telepe — Óbecsén. —

Ha szőlőt akar telepíteni már most gondoskodjék jól összeforrott oltványokról. Ajánlhatom oltvány telepemet bárkinek szíves figyelmébe, ahol a legkiválóbb és legbővebben termő csemege és borszőlő fajok kaphatók, valamint elsőrendű hazai sima és gyökéres vesszők, nemkülönben kiváló szép s gyökéres amerikai alanyok. Pótlásokra alkalmas erős oltványaim is vannak, melyekből lugosok alakítására is összeválogathatók kiváló fajokat.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök. A hozzám érkezett számos elismerő levelekből azért közlöm le alant két óbecsei levelet, mert a levelek írói 1909. évben telepített és tőlem vásárolt oltványokat ültettek, akik nőtalan eljőnnének Óbecsére telepemet megtekinteni, egyben megtekinthetik nagys. Vissy Károly és Paukovits Ottó urak szőlőtelepeit is s meggyőződést szerezhetnek arról, hogy milyen anyagot lehet nálam szerezni.

A hibás forradásokból erednek azok a nagy bajok, hogy egyrészt az oltványok nem fakadnak meg, másrészt évek után a tőkék is elpusztulnak és a szegény telepítő ott kezdheti ahol elhagyta.

Én minden hibás forradású oltványt elégetek, azért a tőlem vásárolt oltványokból alakított telpek évtizedekre biztosíthatóak vannak.

— Kedves Barátom! Szíves kötelességet teljesítek akkor, amidőn igazolom, hogy a tőled 1909. év őszén vásárolt 1000 drb. oltványból 998 db. pompásan megfakadt. Öröm öket nézni. Sok helyről vásároltam már oltványokat, de olyan kifogástalan, elsőrendű árut, mint a tied, sehonnan sem kaptam. Az idén és a jövőben is csak nálad fogom szükségletemet beszerezni, mert akkor tudom, hogy fajazonosságra és minőségre a legtökéletesebben leszek kiszolgálva és nem kell bosszankodnom, hogy 30-40 százalék nem eredt meg és hogy a rendelt csemegefaj helyett ringy-rongy fajokat küldtek. Szívélyes üdvözzellett kész híved Vissy Károly s. k. kir. közjegyző.

— Kedves Barátom! Értesítlek, hogy a Tőled 1909. évben vásárolt 3000 drb. oltvány csodálatosan megfakadt s egyetlen egy sem maradt ki, miért is fogadd köszönetemet, mert remek, kifogástalan árut küldtél, úgy, hogy oltványtelepedet bárkinek is melegen ajánlhatom s örömmre fog szolgálni, ha jelen soraimat nyilvánosságra hozod, mert olyan kiszolgálás, mint amilyen a tied, megérdemli az elismerést és támogatást. Szívélyes üdvözzellett: Paukovics Ottó ny. kir. táblabíró.

Amidőn telepemet a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom, újból hangsúlyozom, hogy aki tőlem oltványokat vásárolni óhajt, mar most kérje árjegyzékeimet.

Kiváló tisztelettel

Galambos Sándor

földbirtokos, a Bácsmezei Gazdasági Egyletnek volt ügyvezető igazgatója.

4 billiárdasztal

2 kis moden mahagoni karambol és 2 Kégli billiárdasztal, még újak, alig 2 hónapig — használva, olcsón eladó. —

Schmidt János, Bácsfeketehegy.

Akácfa eladás.

Alólirott gazdaságban, Óverbászón

30000 darab hibátlan

három éves magas, egyenes, kifogástalan

sorfáknak és remisek

::: létesítésére :::

felette alkalmas akácfa. Mérsékelt árban kapható. — Ez iránti megkeresésekre készséggel válaszol: 3-1

Kiss Gyula óverbászi jegyző. —

Leány-internátus Zentán.

ENDREINÉ-féle leányinternátus (nevelőintézet) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. Szakoktatás.

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogástalan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.

Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.



MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT



KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS



bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.



Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a

„Bácsmegeye“

kiadóhivatalában

Budapest, Teréz-körut 2. sz.

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 10 korona

= franco küldéssel. =

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye).

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

← Kérjünk prospektust. →